

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอให้พิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กระทรวงมหาดไทยได้ส่งหนังสือด่วนมาก ที่ มท ๐๖๐๖.๖/๘๐๒๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง ขอให้พิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ ความว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

ปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย มีสาระสำคัญโดยย่อดังนี้ เนื่องจากมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยระบุไว้ว่า “ในคดีอาญา การค้นในที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” แต่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสอง ความว่า “เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายนี้” ซึ่งได้มีบัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖๘ และมาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง

เรื่องนี้ กรมตำรวจได้หรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ได้รับคำตอบว่านายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ไม่มีอำนาจค้นด้วยตนเองในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น แม้จะเป็นกรณีที่อาจออกหมายค้นได้ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะขัดต่อมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่กรมตำรวจมีความเห็นในเรื่องนี้ว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีอำนาจค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒ วรรคสอง กระทรวงมหาดไทยจึงนำเรื่องเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับเรื่องนี้แล้ว จึงพิจารณาตามขั้นตอน คือ

๑. การนำเรื่องสู่ศาลรัฐธรรมนูญของกระทรวงมหาดไทยเป็นไปตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่



๒. ถ้าการนำเรื่องเสนอศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปตามมาตรา ๒๖๖ โดยครบถ้วนแล้ว จึงจะทำการวินิจฉัยปัญหาของกระทรวงมหาดไทยที่เสนอต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาการนำเรื่องสู่ศาลรัฐธรรมนูญตามข้อ ๑ แล้ว ปรากฏว่า เสียงส่วนใหญ่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งข้าพเจ้าด้วยมีมติว่า กระทรวงมหาดไทยมิได้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖ ทั้งนี้ เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมิได้กล่าวถึงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยไว้เหมือนกับองค์กรตามรัฐธรรมนูญต่างๆ เช่น สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลปกครอง ศาลยุติธรรม คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น แต่กระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรของรัฐที่เกิดขึ้น และมีโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่น เมื่อกระทรวงมหาดไทยมิได้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่สามารถรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอมาได้

ศาสตราจารย์ อนันต์ เกตุวงศ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

